

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsako krat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXV.

V Celovcu, 1. decembra 1906.

Štev. 48.

➔ Današnja številka obsega 6 strani.

Angererjev in Riesejev patriotizem.

Na ustanovnem občnem zboru protiverskega društva „Svobodna šola“ v Velikoven sta oba zgoraj omenjena velika gromovnika se zgražala nad tem, da duhovniki niso patriotični (domoljubni), ker napadajo nekatere postave, „od cesarja potrjene“, ki jim niso po godu. Zaslužen odgovor na ta nesramen napad in obrekovanje sta prejela na shodu samem.

Danes hočemo vprašati naše nasprotnike, kakšni domoljubi so oni, ki tudi ne spoštujejo postav „od cesarja potrjenih“. Kako se pa njih delovanje zoper verske vaje in krščanski nauk v šoli ne strinja s sledečimi postavami: „Člen 5 postave“ z dne 14. maja 1869 pravi: „Verouk oskrbuje dotična cerkvena oblast (Predstojništvo izraelskih verskih občin).“ Ravno isto načelo izreka tudi postava z dne 25. maja 1868 v členu 2. Ta določba velja, kakor je razvidno iz postave, tudi za privatne šole. Člen 17., vrsta 4, državnih temeljnih zakonov z dne 21. decembra 1867 pove to še bolj natančno, namreč: „Za veronauk v šolah mora skrbeti dotična cerkev ali verska družba.“ Društvo „Svobodna šola“ pa hoče ravno nasprotno. Angerer in Riese, ali vidva tako spoštujeta omenjene postave? Ali je to patriotično, da delujeta zoper omenjene postave, ki so „od cesarja potrjene“? Če velja to za duhovnike, zakaj bi ne tudi za c. k. profesorje in voditelje rdečkarjev! Dalje, ali je tudi to patriotično pri privržencih „Svobodne šole“, da so nastavili na svojih šolah za pouk krščanskega nauka brez dovoljenja cerkvene oblasti svetne učitelje? In vendar pravi postava z dne 25. maja 1868, člen 6, vrsta 2: „Kot veroučitelji se smejo nastavit le taki, katere je spoznala dotična verska višja oblast za sposobne.“ Kaj ne, velika patriota, tako ravnanje ni zoperpostavno? Še več. Dr. Angerer se prišteva k stranki, ki se imenuje „Vsenemška stranka“, katere organ je protestantski list „Kärnt. Wochenblatt“. Kako domoljubje do avstrijske države odseva v tem listu, naj dokažejo nekateri stavki,

katere beremo v njem! Dne 4. marca 1904 je pisal ta list na prvem mestu sledeče: „Nemci v Avstriji morejo samo od močne protestantske Nemčije kaj pričakovati, v duhu „Centruma“ vladana Nemčija nam ne more nič pomagati. . . . Tako se avstrijski Nemci že sedaj bojujejo za gospodarsko priklopljenje k Nemčiji, prepuščajoč vprašanje političnega priklopljenja bodočnosti.“ Isti list piše z dne 14. septembra 1906 tudi v uvodniku sledeče: „Unsere Losung: »Alldeutschland bis zur Adria.«“ (Naše geslo: Vsenemčija do Adrije.) Če bi naš slovenski „Mir“ ali nemški katoliški časopisi pisali kaj takega, kaj bi se le zgodilo z njimi? Angerer in Riese naj dokažeta, kedaj so naši časopisi pisali v tako izdajškem duhu? Nadalje, ali ni proćodrimsko gibanje naravnost tudi protiaavstrijsko? To razodeva prvi citat, češ, da Nemci pričakujejo le od „protestantske Nemčije“ svojo korist. Velika patriota, Angerer in Riese, naj tudi razložita, kako se ujema z avstrijskim domoljubjem noša plavic (peздеcev), s katerimi si Vsenemci in zlasti učitelji tako radi krasijo svoje prsi. Da — pezdec pač smrdi po berlinskem patriotizmu! Kaj pa je s „heil“-klici? Ali so ti avstrijsko-patriotični? In ravno nemški in nemškutarški učitelji, ki bi morali mladino poučevati v domoljubnem duhu, skoro drugega pozdrava več ne poznajo. Kaj moramo reči k mnogoštevilnim frankfurtarskim zastavam, ki se ob vsaki priliki izobešajo? Ali so te pristno avstrijske? Pedagog (učitelj) Angerer naj nam pove, kako se strinja z avstrijskim čutom petje pesmi „Die Wacht am Rhein“ in frankfurtarska znamenja na prsih in za klobuki. Oboje se opazuje že pri šolski mladini, zlasti na meščanskih šolah. Tukaj učitelji in socijalni demokrati ničesar ne vidijo!

Ali ste od teh navedenih slučajev katerega že zapazili pri pravih domoljubih, ali posebej pri duhovnikih, katerim brez vseh dokazov odrekate avstrijsko domoljubje? Ustavljanje tej ali oni postavi ni noben dokaz, da bi državljani radi tega ne imel domoljubnega čuta. Če bi bilo temu tako, potem bi se sploh nobena postava ne smela spremeniti ali celo odpraviti. Končno pa mora duhovnike le veseliti, ako jim odrekata Angerer in Riese domoljubje radi tega, ker se ne strinjajo z nekaterimi postavami, ker sta s tem obsodila celo vrsto nemških in nemškutarških uradnikov. Kako to? Le pogledimo, kaj

pravi člen 19 državnih temeljnih zakonov z dne 21. decembra 1867, št. 142 državnega zakonika. Tam beremo: „Vsi narodi v državi so enakopravni, in vsak narod ima nedotakljivo pravico do ohranitve in gojitve svoje narodnosti in jezika. Enakopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju država priznava. — V deželah, kjer stanuje več narodov, naj se javne šole uravnajo tako, da ima vsak teh narodov potrebna sredstva za vzgojo v kakem jeziku, ne da bi se silil, učiti se drugega deželnega jezika.“ Tako pravi državni temeljni zakon, ki je tudi „od cesarja potrjen“. Toda že 40 let Slovenci in drugi Slovani terjajo od raznih oblasti in uradnikov, da bi spoštovali to od cesarja potrjeno postavo in se ravnali po njej. Pa ravno čuvaji postav tega ne storijo. Kaj ne, g. profesor Angerer, ki učite menda tudi logiko na gimnaziji, in pa „Grandlogikus“ Riese, po vajini nedosegljivi logiki so potem vsi tisti, ki se tako protivijo omenjenemu členu 19., slabi avstrijski domoljubi, kakor so uradniki, učitelji itd., kratkotalo, vsak od najvišjega ministra do najnižjega pisarja, ki na slovenskih tleh tepta to postavo, ne more biti patriotičen. Ta obsodba torej zadeva Nemce in nemškutarje, ker rodoljubni Slovenci le terjamo, da se postava izvršuje. Torej smo Slovenci patrioti, Nemci in nemškutarji pa ne. Hvala lepa Angererjevi in Riesejevi logiki, da nam je odkrila to resnico. Nemški in nemškutarški uradniki in učitelji, napravite tema dvema globok poklon!

K sklepu še za Rieseja kot vodja socijalnih demokratov nekaj besed. Ta najvišji soci na Koroškem gotovo pozna tudi besede socijalnodemokratskega učenika Bebel-na, ki pravi: „Mi hočemo na političnem polju republiko!“ Torej ne cesarja ali kakega drugega vladarja. Riese, ali je to patriotično? Po teh besedah, in to je že davno znano, tudi socijalni demokrati niso domoljubni. G. Angererju kot gimnazijskemu profesorju so gotovo znane latinske besede, če jih kot Vsenemec še ni pozabil, in te so: „Ex ore tuo te iudico“ (Iz tvojih lastnih ust te sodim). Kratek nauk tega članka je torej: Duhovniki, (seveda tudi vsi dobri katoličani), vsenemci, socijalni demokrati, nemški in nemškutarški uradniki itd., se ne ravnajo „po od cesarja potrjenih“ postavah, torej niso patriotični. Zato nam ničesar drugega ne preostaja, kakor da gremo z

Podlistek.

„Divji lovec.“

(Spisal: Ferdo Plemič.)

I.

Jaz sem velik filozof, kateremu ugaja ležati lepo v senci in si ga privoščiti kozarec ali pa dva, vedno v poštenih meri.

Včasi pa me sredi takega opravka zapeče vest, češ da nisem storil zadosti za blagostanje in napredek slovenskega naroda. Samo norce briti iz tega in onega, to je že nekaj, a vse še ni. Treba pravega dela, onega podrobnega narodnega dela, ki bi se dalo tako lepo imenovati podrobni obmejni boj ali narodna guerila.

Kadar začnem takole premišljevat, sem sposoben za vse. Rad pomagam ustanavljati male čitalnice, knjižnice, prirejati veselice, govore ter oživljati celo pevška društva, dasi pevec nisem.

V neki slični „šibki uri“ me je nagovorila tamkaj pod lipo v našem vrtu gospodična Verica, naj sodelujem pri uprizoritvi narodne igre, ki bi se imela igrati v Štebnu, vasici uro hoda od baškega jezera. Da pomirim svojo vest, sem ji to tudi takoj obljubil ter sprejel sledeče uloge:

1. kulisni slikar,
2. gledališni mizar,
3. režiser,
4. gledališni ocenjevatelj,
5. šepetalec,
6. frizer

ter vrhutega obljubil poskrbeti vstopne listke, lepake in vabila in še marsikatero drugo opravilo, ki bi se mi tekem vaj in predstave natovarilo na moje hrbtišče.

Bog vas razsvetli, če se vam zdi vse to malo! Za plačilo mi je gospodična Verica obljubila popolnoma resno, da bo vsakotoliko — srknila iz mojega kozarca, če bi bil isti prepoln. Ste li kdaj v svojem življenju slišali o takem plačilu? Res je sicer, da trdijo nekateri zaljubljeni, da postane vino v kozarcu slajše, če ga odpije nekoliko kakšno dekle. Ali prosim vas, potem je pa tudi v kozarcu — manj vina. Kljub temu sem se vdal.

Gospodična Verica je izbrala igro „Divji lovec“, in vaje so se pričele. S tem je pričelo tudi moje delo. Izpisovati sem moral posamezne uloge.

Prvim vajam nisem prisostoval. Tedaj sem iskal kostime za naše igralce. „Divji lovec“ se mora igrati v narodnih nošah, sem si mislil in oblezel sem pol Zilske doline, da sem spravil za vse nastpujoče osebe razne pristne rase, avbe, modrece, pasove, rute, trakove, predpasnike, suknje, klobuke, pipe, ure in verižice ter telovnike in še drugo šaro na dom. Večkrat sem bil zelo podooben cunjarju, in vaški pobalini so se me prestrašili že na daljavo sto korakov. Vsega tega blaga pa nisem dobil kar tako, da bi smel reči, metali so ga za menoj. O ne! Vso svojo zgovornost sem moral napeti pri tej ali oni mamici, pri tem ali onem dedu, da me je slednjič peljal v izbo ter tamkaj odprl pogosto po sto, celo dvesto let staro, čudno rezljano in vdeleno skrinjo, ki jo je

še njegova babica prinesla s svojo balo pod streho. Potem so skrinjo svečano odprli, in v kakšnem kotu je ležala skrbno zložena suknja, ali karsibodi, rajnkega deda ali babice. Sami spomini iz prejšnjih časov, večinoma oglodani od moljev.

„To imam, ne vem, če vam bo prav!“ so mi dejali nato.

„I, seveda bo, le sem! Imate še kaj?“

Ko sem imel slednjič vse lepo povezano v culi, sem si zapisal natanko številko hiše in blago, kos za kosom, kar sem ga dobil. Navadno so me vprašali, čemu to delam. Potem sem jim razložil, da bo treba vse to vrniti.

„Aaa! Nazaj boste prinesli?“

„Seveda, to mi pač le posodite za igro. Saj kril, avb in predpasnikov menda ne bom nosil.“

„Jii! Potem imam še nekaj takega.“

To so bili navadni slučajji. V izvanrednih sem vzel gospodično Verico s seboj, da bi ljudi pregovorila. Ženske imajo pač daljši jezik. Vendar je še vedno kje kaj manjkalo, in pogosto sem moral laziti po dve, tri ure v hrib, da sem preskrbel temu ali onemu „divjemu lovcu“ puško ali kakšno drugo orožje. Na takih potih sem že začel misliti, da bi bil gospod Finžgar, ki je spisal „Divjega lovca“, mnogo bolje storil, če bi pustil nastopiti v svoji igri za polovico manj oseb nego jih je. Končno me je pa začela že obhajati skušnjava, da bi zopet kdaj legel pod lipo v senco, češ, za narodnost sem storil že skoraj preveč. A bil sem možki.

➔ **Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!** ➔

Dijogenovo svetiljko iskat prave, avstrijskemu cesarju zvesto vdane domoljube. Uboga Avstrija, ki imaš tako malo patriotov!

Nasprotniki krščanskega ljudstva.

Glasneje, kot kedaj doslej, so zadnja leta povzdigovali svoj glas nasprotniki krščanskega ljudstva. Pripravili so se za boj zoper krščansko šolo in zoper krščanski zakon. Kar mrgoli po Avstriji brezverne golazni: nesrečni socijalni demokratje, prekanjeni židje, vsenemški uradniki in profesorji, učitelji in jasnega mišljenja nezmožni župani in liberalni posestniki, vse se je združilo, najprej da razderó zakonsko zvezo.

Nasproti tem se je vzdignilo tudi katoliško ljudstvo in je protestiralo proti takim načrtom s svojimi podpisi. Nastopanje Slovencev za krščansko stvar bilo je kaj častno.

Zato se zdaj avstrijski škofje vsem zahvaljujejo v skupnem pastirskem listu, ki pravi:

„Iz vsega srca se vam moramo zahvaliti za zvestobo, ki ste jo izkazali sveti cerkvi, in za vašo vnemo za sveto stvar. Opetovano smo se obrnili do vas in smo vas opozarjali na nevarnost sedanjih dni. In naš poziv ni ostal brez uspeha. Skrbno našo pastirsko besedo ste, kakor vselej, pokorno sprejeli. Razumeli ste resno razmerje in ste dali primeren odgovor. Vaš odločni nastop nas je globoko ganil; kot krasen pojav verskega prepričanja leži pred nami na milijone podpisov in sklepov, ki so se sprejeli v družtvih, na shodih, v občinah. Velika tolažba nam je zavest, da se strinjate z našim prizadevanjem. Le-ta zavest nas tolaži in krepi v skrbeh in opravih našega pastirskega poklica.“

Pomen zakona.

O zakramentu sv. zakona pravi pastirski list: „Zakonska zveza je za blagor ljudstva velikega pomena; zato jo je tudi Jezus Kristus, naš Odrešenik in zdatelj človeškega rodu, posvetil in uvrstil v svete stvari. Zveličar je hotel človeški družbi v njeno telesno in duševno izpopolnitev ohraniti obilni blagoslov, ki prihaja iz milostnega srca od Boga posvečene zakonske zveze. Hotel je zabraniti, da človeški rod v najbolj polzki in nevarni stvari ne zdrsne v najnevarnejše skušnjave. Zato je zakonsko zvezo povzdignil v zakrament, ki moža in ženo veže v sveto enoto, in je postavil to zvezo v podobo svoje zveze s cerkvijo. Kakor Kristus svoje cerkve ne zapusti, tako naj bo tudi zakonska zveza po njegovih izrecnih besedah nerazrušljiva. „Kar je Bog združil, naj človek ne razdira.“ (Mat. 19, 6.) Zato smo, ljubljene verniki, prepričani: Karkoli ruši zakramentalni značaj zakona in razdira zakonsko nerazrušljivost ter podira trdni temelj zakonske zveze, ne more biti zakonska reforma, ne zboljšuje zakonskih razmer, da pa je vir nezmerne zla za človeško družbo.“

Prosta šola.

Tudi zoper nestvor, ki se imenuje „prosta šola“ — v resnici je brezbožna šola in šola brezbožnosti — govore č. škofje:

II.

Ko sem bil na ta način čez teden dni v redu s kostimi, pričel sem slikati kulise. Za svoj atelje sem si izbral veliko dvorano pri našem gostilničarju Tončku. Gospodična Verica mi je prinesla iz Beljaka kup velikih sivkastih pol, in te sem pristrigoval in lepil, lepil in pristrigoval po potrebi. Navadno sem pri tem delu sedel na tleh ali ležal na trebuhu, poleg sebe sem imel velik lonec s klejem ter Finžgarjevo igro, da sem od časa do časa pogledal, koliko oken, vrat in skalovja si mož želi v tem ali onem prizoru. Včasih se mi je dogodilo, da sem izdelal kakšno reč dvakrat, na kakšno sem pa pozabil popolnoma. V takih kritičnih hipih pa nisem prav nič obupal, temveč se raje potolažil s požirkom iz kozarca, ki je stal pred mano.

Ko se je klej posušil, prinesla mi je gospodična Verica barvila. Rdeče, črno, rumeno, modro, zeleno, rjavo, to je bilo vse.

Drugega dne sem si pridobil dva pomagata, dobrovoljna dijaka, katera sem podkupil s par smodkami in z obljubo na kaj mokrega, da sta bila pripravljena pustiti se poučiti v slikarski umetnosti strani moje kapacitete.

Ozadja sem preskrbel jaz, stranske kulise in skale onadva. Skal sta mi izdelala čez potrebo. Pa sem ju tudi dobro poučil: Polo papirja se drzno zmendra, potem se pa švrkne parkrat s čopičem počez, enkrat s črno, dvakrat z rjavo, trikrat z rumeno barvo, pa je skala, da bi lahko orehe tolkel na nji.

Ozadja sem štiri izdelal, pokrajino pred županovo hišo, gostilniško sobo, kovačnico in pla-

„Nekateri ljudje žele, da bi se veronauk in verske vaje iz šole odstranilo, in da bi se verski pouk nadomestil s poučevanjem npravnosti, ki nima določne oblike in nobene moči. Ljudje, ki to nameravajo, so nam hinavski bratje, ki se hočejo vtihotapiti, hoteči nam vzeti prostost, ki jo imamo v Jezusu Kristusu, in hoteči spraviti nas v sužnost. „Kjer je Gospodov duh, tam je prostost.“ (II. Kor. 3, 17.) In Zveličar uči v evangeliju: „Ako ostanete v mojem nauku, bodele resnično moji učenci in bodele resnično spoznali, in resnica vas bo osvobodila.“ (Jan. 8, 31.) Zdaj pa hočejo šolo s tem osvoboditi, da se iz nje izžene Kristusov nauk in Kristusova dela, in to se imenuje: „prosta šola“ — prosta verskega pouka, prosta vseh verskih vaj! Proti takim nameram ogorčeni povzdiguemo svoj glas.

Do zdaj se v šoli vera še poučuje in njeno poučevanje je postavno zajamčeno. Pouk je združen z verskimi vajami, v šoli se moli, otroci hodijo skupno k božji službi in skupno sprejemajo sv. zakramente.

Zdaj se pa naj vse predela: Veronauk, ki ga postava določuje, naj še ostane, a iz šole naj bi se dalo vse, kar na vero spominja. Verskih vaj naj bi šola ne napravljala več, in te vaje naj bi se popolnoma prepustile volji staršev. V šoli naj bi bilo prepovedano mladino privajati verskemu življenju. To se hoče, in geslo nasprotnikov je: Boga proč iz šol!“

„Teh načel kot varihi temelja ljudskega blagra ne moremo zapustiti in moramo zavračati vsako prizadevanje, ki bi moglo te temelje ali posredno ali neposredno omajati. Popolnoma odobrujemo prizadevanje, ki želi zboljšati učno metodo, a ne moremo pripuščati, da bi pri tem trpel najvažnejši predmet: verski pouk. Obžalujemo, da je naše šolstvo v marsičem nepopolno; a kar ono ljudstvu zajamčuje, tega sebi in izročnim vernikom ne bomo pustili odjemati. Ne borimo se proti razširjanju svetnega znanja, a terjamo, da se skrbno goji versko znanje in da se ne opuste z znanjem nerazvezljive združene verske vaje.

Ljubljene v Kristusu! Boj zoper ljudi, ki hočejo uvesti „prosto šolo“, ni boj le za nas, marveč za vas. Ne branimo se iz vladoželja, marveč ker se nam smilite vi in vaši otroci, katerim preti nevarnost, da bi morali rasti v popolni nevednosti resnic, ki jim edine morejo dati tolažbe v življenju, poguma in moči v smrti. Borimo se za temelje narodnega blagostanja, ki ne more obstati brez vere in Boga.“

In končno opominja pastirski list:

„Držite se svojih vnetih duhovnikov in zvestih katoliških mož, ki dobro poznajo sovražnikov načrt. Spoštujte tudi sami svete verske nauke, razkladajte jih svojim otrokom že v nežni mladosti in vsadite jih globoko v mlada srca. In vaše življenje naj bo otrokom živ in vpliven veronauk. Naj življenje ne bo drugačno, kot je vera; izvršujte, kar vera ukazuje, pred otroci, da se jim v dušo vtisne vaš zgled. Podpirajte vse, kar se godi za krščansko vzgojo otrok. Prebirajte katoliške časnike in spise, ki vas poučujejo o nevarnosti, preteči vaši veri, in ki vam povedo sredstva, s katerimi se lahko branite.“

ninski svet. Slikal sem bolj na debelo, a zato ženjalno. In ko so visele te ogromne plakte papirja po štirih stenah, me je prevzel ponos. V tem je vstopil tudi krčmar Tonček in pod vplivom vse te umetnosti, ki je visela po stenah in ležala po tleh, se je mož odkril kakor v cerkvi.

„No, katera vam pa najbolj ugaja?“ ga vprašam.

„Ej“, reče on in se popraska, „še najbolj ono baško jezero tam-le.“

„Baško jezero?“ se začudim jaz. „Saj ga nisem naslikal.“

„Ej kako ne? Tu je! Saj toliko pač vidim, da je to-le modro tu spodaj voda, in ono zeleno tam zgoraj gozd.“

„Presneto, imate prav!“ mu pritrdim. Mož je sicer menil moj planinski svet, ki smo ga pa v naglici obesili narobe na zid. Šele, ko sem popravil ta nedostatek, je Tonček spoznal pravo lepoto mojega planinskega sveta ter je menil:

„Pa bi mi vse to raje naslikali na zid.“

Praktičen je pa res bil, samo križ bi bil potem kuliso prenašati v Šteben.

Naslednje dni sem porabil z mizarjenjem, da sem ustvaril našim kulisam kolikor toliko trdno okostje. Pri tem delu sva bila jaz in kladvo večkrat raznih misli, jaz sem menil žebelj, kladvo pa moj prst. Slednjič je bilo vse v redu in igralcem po volji, le Slavko Slamnik, ki je igral „rihtarja“, si je želel lepše hiše, nego sem jo bil izdelal jaz. Postavil si jo je tudi v zadnjem hipu, tako, da je imel oče rihtar na pozorišču kar dve hišici in „Janez“ v prvem hipu ni vedel pod ka-

Naročujte, bralci, dobre časnike! Vsak dom naj ima „Mir“, prebirajte knjige družbe sv. Mohorja, podpirajte z vso vnemo naša dobra društva, šolske in druge družbe!

Predrznost nasprotnikov raste od dne do dne, njim nasproti mora rasti tudi naša odločnost.

Simon Gregorčič †.

Prošli petek dopoldne ob 10. uri je umrl v Gorici pevec onih ljubkih pesmi, katere so se tako priljubile slovenskemu narodu, da jih v resnici smatra za popolno svojo last, umrl je Simon Gregorčič. Bolehal je že več časa, a sedaj je kap storila konec njegovemu za slovenski narod tako pomembnemu življenju.

Simon Gregorčič se je rodil l. 1844 na Vrsnem v soški dolini na Goriškem. Gimnazijske študije in semenišče je dovršil v Gorici in je bil posvečen v duhovnika l. 1867. Kot kapelan je služboval v Kobaridu in Rihembergu. Ker je vedno bolehal, je šel začasno v pokoj, pozneje pa je bil zopet nameščen, in sicer kot vikar na Gradišču pri Prvačini. Z Gradišča se je pred par leti preselil v Gorico, kjer ga je sedaj dohitela smrt.

Gregorčič je bil pesnik res po božji volji. Njegove pesmi so tako mile, tako ljubke, da se morajo vsakomur, kdor ima le čuteče srce, takoj priljubiti. In zato ga je vse tako ljubilo, posebno pa učeča mladina. Pesnikovati je začel že kot bogoslovec. Njegove pesmi so izhajale v „Dunajskem Zvonu“ in pozneje v „Ljubljanskem Zvonu“ in drugih leposlovnih listih. Kasneje je zbral svoje pesmi in izdal v dveh zvezkih, katerim je pozneje dodal še tretji zvezek in pa „Joba“. Gregorčič je imel poleg svojih oboževalcev tudi ostre, da, preostre in krivične kritike, kar mu je zagrenilo njegovo itak radosti ne prepolno življenje, ali sedaj, ko je zatisnil oči, pa gotovo vlada med vsemi Slovenci prepričanje, da je bil Gregorčič poleg Prešerna gotovo največji slovenski pesnik.

Pogreb se je vršil v ponedeljek nad vse slovesno. Udeležila so se ga vsa goriška slovenska društva in velikanska množica pesnikovih častilcev iz cele Slovenije. Truplo so prepeljali v njegovo domačo župnijo, kjer sedaj počiva ob bistri Soči, katero je tako krasno opeval.

Slava Gregorčičevemu spominu!

Koroške novice.

Slovenska zmaga. Pri občinskih volitvah v Spodnjem Dravogradu so zmagali Slovenci. Slava zavednim slovenskim volilcem! Daljše poročilo priobčujemo na drugem mestu.

Celovec. Namesto venca na krsto rajnega g. Laknerja, kapelana v Svečah, so darovali slovenski bogoslovci v Celovcu 31 kron za stavbeni sklad „Učiteljskega doma“.

Opomin. Gospode, katerim smo poslali nabiralne pole, da nabirajo doneske za „Učiteljski

terim oknom vasovati. Sedaj sem le še naslikal lepake, hektografoval vabila ter pisal „Miru“.

III.

Dan predstave je napočil. To si lahko izvedel iz vseh nemških časopisov, kar se jih tiska po našem Korotanu. Nemci so namreč vedno tako prijazni, da poskrbe brezplačno reklamo vsem našim slovenskim shodom in igram. Seveda delajo to po svoje. Tudi se temu človek ne sme čuditi. Nemški grčavi govorici je težko privabiti milejših glasov, njej pristojna bolj psovanje in zmerjanje. Da to nič ne de, vsak po svoje, da je le reklama. Sicer jaz nisem računal na to, da bi prišel tudi kakšen gost iz Gradca gledat „Divjega lovca“ v Šteben, a tudi graški dnevniki so pisali o naši igri.

Ni čuda tedaj, da se je na dan predstave stoplo v Štebnu ljudstva kot listja in trave. Iz vseh vasi so prišli, iz bolj odležnih so se pripeljali, iz Beljaka jih je privlekel hlaçon. Tako je bil prostor pred odrom, igrali smo pod milim nebom, kmalu nabit občinstva. A s tem sem za sedaj prišel manj v dotiko, opravila sem imel najprej za kulisami.

Tu sem najprej lišpal igralno osobje. Z ličnim prahom in rdečim papirjem sem vam napravil najlepša lica „bela kot mleko, rdeča kot kri“. Ustnice so bile hvala moji umetnosti vse grozno vabljuje. Obrvi pa sem markiral z namoženimi stekleničnimi zamaški. Včasih sem se spozabil ter sem potegnul s še tlečim zamaškom po čelu. Zato me je marsikateri igralec pobožkal preko reber, igralka pa je zavpila: „Aj!“

dom", vljudo prosimo, naj nam nabrani denar pošljejo do 20. decembra t. l. pod naslovom: „Akademija slovenskih bogoslovcev“ v Celovcu. Odbor.

Mala žrtev v prid narodu. Že vsak otrok ve, da se spodobi k božičnim praznikom in novemu letu vsem svojim prijateljem in znancem voščiti zdravje in srečo itd. Ravno ob teh dnevih pa navadno ima vsakdo raznih izrednih opravil in mu vsled tega primanjkuje tedaj posebno draga časa. Prigodi se tudi lahko, da se kdo prezre in — zamera je gotova. Manj premožnim skoraj tudi gmotno vselej ni mogoče, na ta način izkazati ljubezni vsem svojim dragim. Iz teh in še drugih vzrokov so nekateri mislili na to, temu na drug način pomagati. Vse hvale vredna navada, ob vsaki, tudi najmanjši priliki pokazati svoje domoljubno srce s tem, da položi „mali dar, domu na altar“, se lahko tukaj dejansko pokaže. Zato svetujemo vsem koroškim Slovincem, da se odkupijo tem voščilom z malim darom (recimo 1 ali 2 kroni) v prid šentjakovski narodni šoli; odkupovalcev imena seveda se naj še pred prazniki objavijo. Kdo bo v prvih vrstah?

Kako nastanejo nemška imena. Znano je, kakšen krik je nastal po celovških nemških listih, ko je v letošnjem programu celovške gimnazije pojasnil g. profesor Scheinig krajevna imena v borovškem okraju, češ, da je hotel odpraviti „starodavna“ nemška imena in jih nadomestiti z „novoslovenskimi“. Da je ves ta krik bil le navaden humbug naših hajlovcev, je splošno znano, kajti vsak pametni človek ve, da so vsa ta imena prvotno slovenska. Da so pa ravno nemški kričarji oni, ki „prekrščujejo“ naše slovenske kraje, ki nadomeščajo naša prvotna, edina imena, naj navedemo nekaj slučajev. Ludwig Jahne, ravnatelj plajberške unije, je priobčil v „Klagenfurter Zeitung“ z dne 10. in 11. novembra spis „Herbstwanderung in den Karawanken“, kjer opisuje pota po Karavankah. Znano je, da dosedaj ni vedel živ krst za kako drugo ime karavanskih vršacev, kakor za ona, s katerimi jih je krstil slovenski narod, ki biva ob obeh straneh tega gorovja. Jahne je bil prvi, ki se je poleg ljubljanske sekcije nemškega planinskega društva predrznil prekrščevati naše gore. Ljubljanski Nemci so prekrstili Golico v „Kahlkogel“, kakor jo imenuje v svojem spisu tudi Jahne, seveda s pristavljenim slovenskim imenom v oklepajih, ker bi ga drugače nihče ne razumel. Šel pa je Jahne še dalje. „Baba“ je hribolazcem znan vrh v sosedstvu Jepe. Jahne ga imenuje par vrst zgoraj še „Baba“, malo pozneje pa pravi dobesedno: „... die Höhe der Baba, oder des Rosenbacher Frauenkogels, wie wir den Berg jetzt nennen wollen.“ (Vrh Babe, ali „Rosenbacher Frauenkogel-na“, kakor hočemo sedaj goro imenovati.) To pribijemo, da se ne bo pozabilo, kdaj je šovinistični Nemeč prekrstil slovensko goro. Odslej imenuje Jahne „Babo“ dosledno le — „Frauenkogel“. Dalje „Turška glava“ — „Hühnerkogel“; sedlo „Zaselom“ — „grüner Sattel“; „Petelin“ — „Hahnkogel“; „Rožica“ — „Rosenkogel“; „Jekelnovo sedlo“ — „Eckerl“; „Stol“ — „Hochstuhl“. Imena kakor „Mittagskogel“, „Hühnerkogel“, „Hahnkogel“, „Sinachergupf“, so že

starejšega krsta, ker se najdejo že na starejših hribolaških zemljevidih, ali popolnoma nova so: „Frauenkogel, grüner Sattel, Rosenkogel, Eckerl, Hochstuhl“ in ravnatelj Jahne resnično zasluži žalostno slavo, da je v svoji nemški nadutosti skrpal te skaze. Naloga vsakega poštenega Rožana je, da se upre takemu nasilnemu ponemčevanju slovenskih imen, slovenskemu planinskemu društvu pa se odpira vedno obširnejši delokrog, da obvaruje slovensko zemljo slovenskemu narodu. In pa, ali bi se ne moglo doseči, da bi politična oblast nastopila proti takemu svojevoljnemu prekrščevanju krajevnih imen?

Slovenec-umetnik. V glavni mestni župni cerkvi pri St. Iju v Celovcu je postavil Slovenec Janez Kuhar nove orgle. Dne 17. nov. so strokovnjaki delo poskusili ter izrekli umetniku največjo hvalo. „Kärnt. Tagblatt“ je pisal: „Novi instrument je mojstersko delo, ne vsled kakega velikega aparata, marveč zavoljo ubranega glasu, izvrstne intonacije in nad vse sijajne karakteristike glasov. G. Kuhar je postavil idealne cerkvene orgle — izvrsten »Kammerinstrument«, izdelan z ljubeznijo in umetniškim znanjem“. Dne 19. nov. so napravili celovški orglarji umetniki: g. Kainradl, g. Gatterer, in g. Lučovnik v farni cerkvi orglarski koncert. Orglanje konservatorista g. Kainradla prikazalo je Kuharjevo delo v vsi krasoti. V napolnjeni cerkvi je vse kar utihnilo, ko je zaigral ta mojster na mojsterskih orglah svojo krasno kantileno. Veselimo se, da je Slovenec postavil v Celovcu tako delo in skromnemu umetniku častitamo k temu uspehu.

Zadnji „Štajerc“ zopet vpije in se pridruša, ker ga je „Mir“ prijel pošteno za ušesa. Mi se pač smejemo njegovemu oslovskemu riganju, ki gotovo ne doseže nebes. Naj le vpije, saj ne bo dolgo, da se mu bo pošteno stopilo za vrat. Zakaj pač „Štajerc“ ne vpije zaradi svojega pristaša, bivšega podžupana ptujskega, trgovca Kaiserja, ki je napravil pred kratkim konkurz in pustil 1 milijon 300.000 kron dolga. Večina teh dolgov je nepokrita in upniki so ogoljufani. Kaiser je pobegnil v Ameriko, pa so ga že ujeli. Kaiser je bil vnet pristaš „Štajerc“ in je tudi gmotno podpiral to „giftno krotko“. Tu naj „Štajerc“ vpije, to naj pove ljudem, da je bil ta Kaiser — njegov mož, in pove naj zraven, da ima med svojimi ljudmi še mnogo takih, namesto da sedaj joka: „Mi obžalujemo konkurz in škodo, ki jo trpe posamezniki, ali grajati se mora, da izrabljajo prvaki i take stvari v politiko.“ I seveda, to ne diši „Štajercu“, če se mu pokaže, kakšni lepi ptički so pri njegovi stranki, sam pa rije povsod, kje bi iztaknil kako stvar, ki bi mogla škodovati njegovim nasprotnikom. Sicer smo pa prepričani, da „Štajerc“ prav iz vsega srca privoščiti slovenskim upnikom Kaiserjevim izgubo. Od tako lumparskega lista, kakor „Štajerc“, kaj drugega tudi ni pričakovati.

Pozor, slovenski kmetje! „Štajerc“ začne z novim letom izhajati vsak teden in se vsled tega gotovo podraži na najmanj 4 krone. Seveda je tako „kunšten“, da tega ne pove, da bo dražji. Pazite torej, da vržete to nesnago pravočasno na gnojišče, kajti vsiljevala se vam bo gotovo

kar najnesramnejše. In če je ne plačate, vas bodo pa tožili potem, kakor to delajo že sedaj s svojimi naročniki. Torej le proč s ptujsko „giftno krotko“!

Mesečno zborovanje kršč. slov. delavskega društva v Celovcu dne 25. listopada. Na nedeljskem mesečnem sestanku kršč.-soc. slovenskega delavskega društva se je zbralo povoljno število delavcev. Prvi govornik g. Fr. Lasser iz St. Petra pri Grabstanju je opisoval velikanski vpliv časopisov na moderni svet in nevarnosti, ki prihajajo človeški družbi od slabih časopisov, nevarnosti v verskem in narodnem oziru. Časopisi vladajo svet, njim se klanjajo ministri, in marsikatera krivica se prikrije po podkupljenih časopisih. Časopisi vplivajo na človeka, kakor prijatelj, s katerim občuješ dan za danem; ne hote boš mislil tako, kakor tvoj časopis. Zato velja dandanes: Kakoršen časopis, takega mišljenja mož. Žal, da je slabih časopisov mnogo več, kakor dobrih. Na Koroškem ustreza celi tretjini prebivalstva edini „Mir“ v narodno-verskem oziru. Vpliv slabih časopisov v verskem oziru je silno poguben. Vse verske resnice napadajo, smešijo, blatijo. Pri tem pa je opazovati, da nasprotniki niso odkritosrčni: „Bauern-Zeitung“ in „Štajerc“ zatrjujeta, da nimata nič zoper vero. Vendar pa obrekujejo ti listi, namenjeni prostemu ljudstvu, duhovnike in s tem posredno trgajo ljudstvu vero iz srca. Drugi časopisi „Neue Freie Presse“, „Kärntner Wochenblatt“, itd., ki so pisani za izobražence, pa prav očitno napadajo in sramotijo naše versko pripravljenost. Govornik omenja, da se še pri otrocih v šolah pozna vpliv slabih časnikov. Zelo poguben je vpliv nasprotnih časopisov za nas koroške Slovence tudi v narodnem oziru. Zraven šole sta „Bauern-Zeitung“ in „Štajerc“ naša najhujša nasprotnika. Nasprotni časopisi so obdelavali vso javnost s tako nesramnostjo, da so mogli naznaniti svetu: Koroških Slovencev ni več. Govornik sklepa s splošnim opominom, naj vsak za-se odteguje pogubnemu vplivu slabih časnikov, skrbi tudi kolikor mu je mogoče za druge. Z dobrimi časopisi se nasitijo lačni in žejni resnice, se svarijo in rešujejo izgubljeni sinovi katoliške cerkve slovenske matere. — Drugi govornik, g. Ravnik, podpredsednik delavskega društva, pojasnjuje, da se ne morejo uresničiti ideje socialne demokracije. Vsi ne moremo biti enaki; to dokazuje g. govornik v jako šaljivi obliki, ko nam pripoveduje o dveh zakonskih, ki sta zamenjala svoje uloge tako, da je mož opravil ženska, ona pa moška dela. Ni šlo, ker že po naravi nismo enaki... Burno pozdravljen nam je povedal še slučajno navzoči poslanec g. Grafenauer marsikatero lepo in poučno besedo, ki jih bomo ohranili v spominu. Tudi za zabavo je bilo poskrbljeno. Tamburaši in pevci so nas kratkočasili. — Da bi se slovenski delavci prav marljivo udeleževali takih shodov. Tu najdejo pouk in zabavo; tu se jim nudi prijateljstvo in pristna ljubezen, katere vsled svojega posla ne najdejo.

Za „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Rud. Pevec v Mozirju, Štajersko K 5, Neimenovan duhovnik iz Koroške 10. Iv. Košir,

V omedlevico ni padla nobena, saj je bila kmečko dekle.

Koncem mojega truda sem žel obilo priznanja. Neka stara mamica mi je rekla kažoca na nališpana dekleta:

„Kakor matere božje so!“

Neki fant pa je pristavil: „Ej, da bi ostale vedno take!“

Ti ubogi fant, ti! Naša mestna dekleta so vsak dan taka, hvala praškom in barvilom. Seveda izjeme!

Končno prične igrati. Šlo je vse gladko, dobro so se naučili, neprisiljeno kretali in čisto izgovarjali. Vsa čast gospici Verici. Semtertja se je seveda prigradila mala nezgoda.

Junaku „Janezu“ se je n. pr. zareklo, ko bi imel reči: „Ni počil možnar v fari, da nisem bil jaz zraven!“ in rekel je mesto tega: „Ni počil far v možnarju...“ nakar so se prisotni gospodje župniki homerično nasmejali.

Za „krčmarja“ smo si pridobili v slednjem hipu moža, ki je igral v prejšnjih časih na istem odru „Judeža“ v Kristusovem trpljenju. Nastopiti je imel po „Janezovih“ besedah „Majdi“:

„Majda, povej mi, kaj si prisegla.“

Pri nastopu pa bi moral „krčmar“ reči:

„Že gredo!“

A mož je bil toli zmeden, da je naravnost šel proti „Majdi“ ter zavpil:

„Majda, povej mi, kaj si prisegla!“ in to celo dvakrat. „Oče rihtar“, ki je bil takrat za kulisami, me je pri tej priči objel iz srčne radosti.

Prisenetil nas je tudi v slednjem prizoru neki „lovec“ iz Janezove družbe. Temu sem bil

napisal jaz kratko ulogo na listič. Fant se jo je dobro naučil, da še več, naučil se je celo na izust one stavke, ki so bili v oklepah ter jih tudi govoril: „Gamzovka je dobra. Vzame steklenico gamzovke v roke in pije“, je šlo v eni sapi iz njega.

Nu, drugače je pa igra dobro uspela in naredila precejšen vtis na poslušalce. Nebo nam je tudi pripomoglo. Vso igro lepo jasno, zagrnilo se je pri slednjem dejanju z oblaki in nad mojim „planinskim svetom“ je bobnel grom. Občinstvo je bilo popolnoma vglobljeno v vrščo se katastrofo. Celo solzne oči sem videl skozi špranje v ozadju. Ko pa je počil iz „Janezove“ karabinke, ki jo je nam posodil rajni stotnik Pajevski iz Ločila, slep strel, ter se je „Gašper“ zelo naravno sesul na tla, vstrepetali so gledalci groze. Ko so potem pomerili „biriči“ na Janeza, si čul iz občinstva klice:

„V zrak, v zrak!“

Po njih volji bi tedaj „Janez“ ne smel niti umreti.

No, vsekakor smo ga postrelili, odgovornost za to pa prepustili pisatelju Finžgarju.

* * *

In zopet sem ležal pod lipo lepo v senci, po vseh teh križih in težavah. Filozofično sem užival pristno koroško klobaso ter merico manj pristnega vinca v dobri zavesti, da sem le nekaj odplačal od onega dolga, ki ima terjati od mene vzvišena ideja: narodnost. Namen naše igre je bil namreč prispevati šolski družbi sv. Cirila in Metoda.

V tem pa pristopi naš „rihtar“ Slavko Slamnik ter mi poda nek nemški list. — Zaboga! Kako sem se motil v svojem idealizmu! Nemci so me šele poučili, kakšen namen je imel ves naš „Divji lovec“. Črno na belem je stalo v onem časopisu, da se je igra igrala le radi tega, da bi si nastopajoča dekleta — pridobila ženine. Ves razjarjen sem po tej novici povprašal igralko za igralko, je li kaj resnice na tem. Zanikale so vse, in jaz sem se potolažil. — Danes pa, ko to pišem, so vse tedanje igralko res poročene in nekatere celo že matere.

Je pač križ z dekleti! Idealizem peša na obe nogi.

Trpin-osliček. Živel je nekdanj trpin-osliček. Sooslički so ga sicer imeli kot poštenjaka v časti. Ali hotel je biti v časti tudi zunaj svojih prijateljskih krogov. Zato je šel na trg kupiti si tam kožo mogočnega leva. V to kožo se je dal zašiti. Ves srečen je stopil med živali. Globoko so se mu klanjale, boječ se svojega kralja. Veličastno se je novi kralj sprehajal med vrstami božjih stvari; a kmalu se mu je zbudila skrb: ne bo li kdo spoznal resnice v levovem kožuhu? In ko je tako premišljeval — gorje! Vsedel se mu je na nos obad in revež je silovito zamahal pod kožuhom z mogočnimi ušesi. Živalice pa so to zapazile in takoj vedele, kaj je v levovi koži.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

kurat, Kal na Goriškem 2. Vekoslav Legat, vodja Mohorjeve tiskarne 40. Franc Rajner iz Loč pri Dravi 3. P. M. Schmirman v Rajhenburgu (zbirka pri zborovanju političnega društva kozjanskega) 20. Posojilnica v Št. Jakobu v Rožu 250. Neimenovan duhovnik 20. Iz nabiralnika pri Korajmannu 15. Lanski višarski kapitel 6. Čisti dobiček igre jeseniških Sokolov v Št. Jakobu 50. Ob instalaciji V. Čecha zbrani duhovniki 14. Mohorjani v Bilčovsu 11. Župni urad Brakovlje 4. Zbirka v Kranjski gori 14:20. Klemenc na Bistrici 2. Mohorjani v Št. Jakobu v Rožu 25:80. Skupaj 512 kron. Vsem darovalcem se iskreno zahvaljuje in prosi še nadaljne podpore

Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu. Št. Jakob v Rožu. Žalostno novico vam moram danes poročati: izgubili bomo svojega draga nepristranskega nadučitelja. V mestu Haag na Nizozemskem, v katerem sodijo zastopniki Rusije, Nemčije in drugih velevlasti prepire med narodi in državami, so izvedeli za našega spoštovanega g. nadučitelja in so zahtevali od Avstrije, naj ga pošlje tja, da bode kot izvedenec in nepristranski strokovnjak pomagal soditi prepire med narodi. Pravijo, da se je najbolj potegovala za g. Krebitza kitajska cesarica, ki ga pozna že od prej. Lepa bodočnost se potemtakem obeta našemu g. nadučitelju in kmalu bode lahko s ponosom zaklical: Zvezda se mi na prsih sveti.

Rožek. Par zanimivosti, ki so se godile 19. novembra pri sodišču, hočem oteti pozabnosti. Tukaj v Rožeku so vzbudile veliko smeha in se je splošno govorilo o njih. Vršila se je takrat druga obravnava proti „tatovom“ časti Schusterjeve gospe iz Št. Jakoba. Med obravnavo reče ona: „Jaz vendar ne bom tako neprevidna, da bi dala takšen nalog (kamenjati Slovence) kakemu Slovencu.“ Zagovornik obtoženca ji reče: „Pa gospa Schuster, vi ste vendar fanatična“ (t. j. narodno zagrizena). Gospa: „To sem pa tudi.“ (!!!) Zagovornik: „Ja, vidite, fanatični je pa nepreviden in ne pazi, kaj in komu kaj reče.“ — Ob isti priliki je hotela poskusiti svoj ostrji jeziček tudi proti obtoženčevemu zagovorniku. Ta se ji pa odreže: „Jaz si kaj takšnega prepovem, jaz nisem pri Vas v gostilni. Hvala lepa, kakšna morate biti šele doma, če si proti meni dovolite takšne stvari.“ Proseče je pogledala svojega odvetnika, naj ji pomaga, ta je pa skomignil z rameni.

Dholica. (Pogreb.) Otožno so se razlegali popoldne godovanja sv. Katarine glasovi dholiških zvonov, medtem ko je solnce pošiljalo iz jasnega neba svoje ogrevalne žarke na umirajočo naravo. Spremljali so k večnemu počitku mater tamošnjega župnika, gospo Marijo Perč, ki je v 78. letu svoje starosti po kratki bolezni mirno zaspala v Gospodu. Bila je rajna vzorna žena in zvesta družica svojemu možu, že tudi osivelemu starčku, s katerim je dolgo let delila veselje in žalost zakonskega stanu. Vdana v voljo božjo prenašala je trud in skrbi življenja, katerih se ji je obilo nudilo, a vse je bilo pozabljeno, ko je videla izpolnjeno svojo iskreno, edino željo, da je postal njen sin duhovnik, kar naj bi ji bilo na večer njenega življenja edino veselje in sreča. Zato pa so morale gotovo vsem navzočim globoko seči do srca besede sina — duhovnika — spregovorjene materi ob odprti gomili v slovo, ki so izvirale iz bolesti, vsled vendar še prezgodnje ločitve od svoje matere, katero je tolikanj ljubil, da je v izpolnitvi njene edine želje prevzel na se težke in odgovorne dolžnosti duhovniškega stanu!

Dholica. Čudom se čudimo, ko nam letos nočejo poslati lista za občinske doklade. Kaj neki kuhajo. Ali nimajo še „sklanfanega“ računa od nove šole, ali pa bodo tako smrdele občinske, oziroma šolske doklade, da se ne upajo na dan ž njimi. Nekaj bo. In kakor slišimo, hočejo, ali bolje rečeno, morajo zopet povišati občinske doklade, pa menda čakajo, da minejo volitve. Bržkone se bojijo poraza in mislijo si, naj potem „ta črni“ Slovenci povišajo doklade. No, bodite le brez skrbi, da bi se mi pri prihodnjih občinskih volitvah z vami prepirali. Ste nam premalenkostni, kajti da bi mi za vami delali občinske račune, ki bodo menda precej zavoženi. Ako tako mislite, se zelo, zelo motite. Le napravite enkrat račun, ako ga niste še, in pri volitvah pa zopet izberite nove kimovce, da vam bodo kimali, ko boste povišali doklade, kajti kakor slišimo, vas stari odborniki prav nič več ne ubogajo. Tako salomonsko skrbeti za kmeta, kakor znajo dholski renegati, pač ne zna vsak slovenski Nemec. Hajl!

Sveče. Pero mi zastaja, ko pišem to poročilo, bridka žalost mi polni dušo, ker nehala je biti srce, ki je bilo tako vneto ljubezni do ljudstva. Zastala so prsa, iz katerih je prihajal tako blagodneč glas poln osrečujočega nauka. Otemnele so oči, ki so tako prodirajoče gledala v daljno bodočnost. Hladna zemlja je zakrila truplo blagega g. kapelana Valentina Laknerja,

z njim pa so zagrjeni vsi njihovi načrti kakor tudi vsi naši upi, ki smo jih stavili v njega. Dne 13. avgusta leta 1905. je blagi gospod bral prvo sv. mašo v rojstnem kraju na Radišah, nakar je šel eno leto v bogoslovje, da dopolni potrebne nauke. Letos je bil nastavljen v Svečah, kjer je dne 21. julija nastopil službo, katero je ves čas opravljal kar najvestnejše. Veselo je bilo poslušati njegove pridige v cerkvi in poučne govore na shodih. Zlasti mu je bilo na srcu, da bi združil in utrdil razne bratovščine. V ta namen je imel posebne pridige. Vso svojo moč pa je posvetil našemu delavskemu društvu. Pod njegovim vodstvom je društvo vidoma napredovalo. Zasnoval je društveni oddelek za Sveče, ki bo donasal plodnosen sad, ko bo dobro urejen. Vpeljal je tudi čebelico, katera je že začela zbirati vloge svojih članov. Z vso vnemo pa je delal na ustanovitve strokovnega društva za delavce, ali žalibog sredi dela je zbolel in oddati je moral to delo drugemu v roke. Delaven in požrtvovalen, kakor je bil, se je prehladil in je dobil hudo bolezen na pljučih. Dne 28. oktobra se je vlegel in tri tedne se je boril z življenjem in smrtjo. Dne 23. novembra pa je preveden s sv. zakramenti za umirajoče preminul. Velika žalost je legla na srce vseh župljanov. Drugi dan, dne 24. novembra, pa so ga odpeljali na Radiše. Pogrebci so ga spremili skozi Bistrico do blizu kolodvora. Velika množica ljudstva je bila priča, kako je bil rajnik priljubljen. Katoliško delavsko društvo na Jesenicah je poslalo svoje zastopnike z zastavo, na čelu jim g. župnik Zabukovec. V nedeljo ob 2. uri pa je bil pogreb na Radišah, kamor je odposlalo naše pevsko in delavsko društvo svoje zastopstvo. Nagrobni govor je imel gosp. župnik Majerhofer. Govor je bil v srce segajoč in tolažljiv. — Svoje najgloblje sožalje izrekamo blagi rodbini, staršem, bratoma in sestri, katera mu je ves čas v boleznih tako potrpežljivo in požrtvovalno stregla. Zares, to je požrtvovalna ljubezen. Uverjeni naj bodo, da je njih blagi sin šel uživati svoje plačilo v nebesa, kjer čaka, da se končno snidemo vsi. Ti pa, blagi gospod, ki si nam začrtal pot, po kateri naj hodimo, sprosi nam blagoslova in moči, da vztrajamo do konca! Naj v miru počiva in slava njegovemu spominu!

Št. Janž. Mladina ima bodočnost, se sliši vedno in povsod. Pristaviti pa moram še drugo resnico: šola ima mladino. Torej kakršna šola, takšna bodočnost. Srečen narod, ki ima dobro urejene šole. Največja nesreča za vsak narod so pa šole, iz katerih se pahne jezik, ki ga narod govori. Tako daleč smo prišli tudi v Šent Janžu. Pri nas imamo sicer utrakvistično šolo in bi se torej imelo po šolski postavi učiti prvo leto izključno le slovensko in šele drugo leto pričeti z nemškim jezikom, in sicer na podlagi slovenskega učnega jezika. Toda pri nas se poučuje ravno narobe, ker naš g. učitelj poučuje že prvo leto, ko pride otrok komaj v šolo in še niti ene nemške besedice ne razume — v nemškem jeziku, da otrok niti ne ve, ali ga učitelj hvali, ali graja. Mislim, da bo vsak razumel, da se otrok more učiti le tedaj, če učenika razume. In učenik more le tedaj uspešno poučevati, če poučuje v jeziku, ki je šolarjem znan. Naš g. učitelj je sicer rojen Slovenec, ali ker je „štram fortšritlih gezinter Slovenc“, kakor se je blagovolil sam nazivati, noče več znati slovensko, dasi je sam obljubil na višjem mestu, da bo poučeval tudi v slovenskem jeziku. Pozivljamo torej krajni šolski svet, posebno g. načelnika, da stori zato potrebne korake, da bode poučeval g. učitelj tako, kakor ukazuje šolska postava!

Bilčovs. V nedeljo, 25. listopada, se je pri nas blagoslovilo poslopje za orodje gasilnega društva z brizgalnico vred. Povabljeni so bili pri tej priložnosti vsi „fajerberi“ na okolu. Prišli so pa le iz Podgorij in par iz Vrbe. Po že končanem cerkvenem blagoslovljenju pripeljal se je iz Vrbe tudi g. Kojnč, menda načelnik okrajne zveze „fajerberov“. Naš nadučitelj je govoril nekaj po nemško; kaj, nisem razumel, pa tudi drugi mi niso vedeli povedati. Nato je seveda komandiral „hajl“. Domači ognjegasci so klicali „gut heil“; Podgorjanci pa „hajl“. Nato klobasa nekaj po nemško g. Kojnč. H koncu govora pa komandira, kakor ves razburjen, trikrat „hajl“. G. Kojnč je rojen Slovenec. Povemo mu pa, kakor tudi gg. učiteljem, da je nemški pozdrav gasilcev „gut heil“; „hajl“ je pa le izzivanje nemških nacionalnih prenapetnežev. V Bilčovsu pa ni mesta za nemško-nacionalno izzivanje. Ako bodo hoteli učitelji izrabljati tukajšnji „fajerber“ v vsenemške namene, potem bode treba drugače govoriti. Možje in fantje pa se naj zavedajo, da jih je rodila slovenska mati in naj se ne dajo komandirati od ljudi, ki bi v kisljuhi rajši danes kakor jutri požrli zadnjega Slovence. — „Bal“, ki je bil zvečer, motil je požar, ki je ob 8. uri zvečer nastal v Selučah pri

Breznikarju. Goreti je začelo v skednju. Zgorela je hiša in skedenj. Poslopje je bolj na samem. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Najbrž zasmojeno. Brizgalnica je prešla pri tem ognjeni krst.

Borovlje. Zadnjič enkrat so me celo noč mučile te le zamotane sanje. Videl sem g. Jožefa Fancoj, kako se z nečloveškimi močmi poteguje za nekdanjo Cehnarjevo gostilno. Obdeloval je nekega visokega gospoda, da mu je kar rosa nastopala po licu. Naenkrat pa tisti gospod nevoljno odkima in pravi: „Kaj me preganjate s svojim „gezuhom“ in mi ne date miru? Ali ne znate, da sem že davno g. Ljudevitu Borovniku naznanil, da je v Borovljah vsaka nova gostilna nepotrebna in odveč? Kaj vam neki bo nova gostilna, saj jih je itak že dovolj v bližini. Glejte, do pošte je kakih 300 korakov, do Renka 200, do kavarne 200, do Justa 250, do Francetija 200, do Jačija 120, do Lazarja (Kleinegger) 15, do Kirchbaumerja pa samo 10. In če daljavo merimo po zraku, kakor zadnjič pri Borovniku, še toliko ne dobimo. Vi torej vidite, da ne morem, pa je „aus“. Če jo podelim vam, Borovniku pa ne, nastal bo zopet tak kraval in polom, da bo strah. Jaz že poznam svoje ptiče. Gospod Borovnik si bo na vsak način mislil, da mu je samo zaradi tega nisem dovolil, ker je Slovenec. To pa ni res. Jaz sem za vse „glih“, meni je vse eno, Nemec ali Slovenec. Gospod Fancoj, Vi ste Nemec, kaj ne?“ „Ne vem prav, pa rajši rečem „dro“,“ odgovori počasi in premišljeno g. Fancoj. „Borovnik je Slovenec, to vem — nadaljuje zopet tisti gospod — pa to je vse eno. Jaz mu največ zato nisem maral dati koncesije, ker si že kot puškar zasluži dovolj, če ne preveč. Vi pilijev ne poznate!“ „Prosim ponižno, gospod,“ ga tu naenkrat prekine prosilec, „jaz še več zaslužim kakor Borovnik, jaz sem že „en mihnen“ kapitalist, ki volim v II. razredu.“ „Kaj, Vi ste kapitalist, pa še gostilno hočete, to že ni nič. Če to socializmom prilazi v uho, ne bode nobenega blizu. Nič več ne veste, kako so „naštimali“ s Kröpflnom? Ti ljudje se kapitula bolj bojijo kot ognja.“ — He, vstani! Je že pol šest; treba bo na delo! Zbudim se in lepih sanj je bilo konec. Kdo ve kake „numare“ naj stavim?

Borovlje. Kako pa to? Na podgorskem in borovškem kolodvoru sta samo nemška napisa. Občine Glinje, Šmarjeta, Slovenji Plajberk, Sele, ali ničesar ne porečete k temu? Kdor plača, ima tudi pravico, izraziti svoje misli. Tako zapostavljanje Slovencev na slovenskih tleh je vendar sramotno.

Podljubelj. Na zadnjem zborovanju kršč. socialnega delavskega društva sta kot govornika nastopila gg. Ravnik iz Celovca in naš konzulent Arnuš. Prvi je govoril o socializmu, drugi pa o starih Slovanih in pokristjanjenju gorotanskih Slovencev. G. Ravnik nam je tako drastično slikal socialistično geslo enakost, bratstvo in prostost, da bi ga poslušali še cele ure. Hvala mu za trud. Shod je bil dobro obiskan.

Medgorje. (Poroča.) Dne 19. t. m. je bil v tukajšnji farni cerkvi sv. Ireneja v Medgorjah poročen bivši p. d. Martinov sin, prejšnji občinski sel in mrliški ogleda Šimen Kramer, zdaj p. d. Ferdej v Fovji vasi, fara Podkarnos, in p. d. Vogrova hči v Goričah Marija Lučovnik, koje starši so prišli sem pred kakimi 25 leti iz Šmarjete v Rožni dolini.

Velikovec. Minil je že eden mesec, odkar se je vršil ustanovni občni zbor protiverskega društva „Svobodna šola“, toda v nasprotnih časnikih še nismo nič brali imen načelnštva tega društva. Kaj neki to pomeni? Če je stvar tako dobra, zakaj si ne upajo objaviti tistih, kateri vodijo to društvo? Dobro stvari se ni treba sramovati! Imena treh, ki so bili voljeni v načelnštvo so se predlagala tako tiho, da jih tisti, ki so bili malo bolj oddaljeni, niti slišali niso. Pisec teh vrstic je izvedel, da so sedeli nekateri našinci pri neki mizi, kamor se predlagana imena čisto nič niso razumela. Takoj pri sosedni mizi je bilo več rdečkarjev, ki torej tudi niso mogli slišati imen, in kljub temu so pri glasovanju vsi dvignili roke. Ali so to tisti Angererjevi in Riesejevi „Leute mit eigenem Urteil“? (Ljudje z lastnim mišljenjem). Takim ljudem pravijo Nemci „Stimmvieh“, Slovenci „kimovci“, nemški otroci pa „Mandl, steh' auf!“ Tudi odbornikov nismo čitali nikjer v nemških časopisih, toda te smo k sreči slišali predlagati, in ti so: Bohrer starejši, Hornbogner, Mertlitsch, prvi ravnatelj, druga dva učitelja na meščanski pomemčevalnici; Lariš, geometer, protestant; Hable, davčni adjunkt; Hofer, knjigovez pri Magnetu, verski odpadnik; Weiß (neznan), in Gröbl, občinski tajnik. „Allgemeine Bauernzeitung“ z dne 9. novembra piše o teh možeh: „Podružnica se je ustanovila in izročila rokam poštenih mož.“ Njih imen pa ne pove. Pribiti je treba, da v odboru ni nobenega trgovca in samostojnega obrtnika, kakor so se volili v

pripravljalni odbor pri Sibicu. Menda so se Velikovčani zares že začeli bati okoliških Slovencev. Da, ko bodo Slovenci enkrat vsi probujeni, potem bo nemškutarije po naših mestih in trgih konec.

Št. Štefan. Poročil se je tukaj dne 19. novembra vzgleden kmet Kolman More pl. Kauh v Vatnivasi z Rozalijo Harih, posestnico na Vodovnici. Novoporočencema želimo najobilnejše sreče.

Kršč.-socijalno ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico je napravilo v nedeljo dne 25. novembra 1906 svoje mesečno zborovanje tokrat v gostilni pri „Zletku“ pod Lisno goro, ki je naravnost imenitno uspelo. V jako ličnih prostorih se je zbralo toliko kmetov iz Rude in iz bližnjega Št. Petra, da so bili vsi prostori do zadnjega natlačeni. Tudi naša mladina je bila častno zastopana, kar je gotovo najboljše znamenje za našo bodočnost. Prvi je nastopil provizor iz Vovber, g. J. Kogelnik, ki je kratko opisal osvoboditev Jeruzalema iz turških rok po prvi križarski vojski. Videlo se je, da se zgodovinski predmeti našemu ljudstvu jako dopadajo. Drugi je nastopil naš vrli podpredsednik društva Mentelov Tone iz Vovber. Navduševal nas je s krepkimi besedami za socijalno združenje kmetov, kakor še posebno nam tako potrebnih dobrih hlapcev. Le v edinosti je moč, v medsebojni združitvi rešitev propadajočega kmetskega stanu. Žel je obilno pohvalo za naravnost znamenit, a vendar poljuden govor. Kot zadnji se oglasi naš znani „lafidrov“ iz Št. Štefana g. Rupert Rotter, ki je s prepričevalnimi dokazi in primerami kakor s šaljivimi burkami, da se je vse krohotalo, razlagal namen in smoter našega društva. Združitve vseh dobromislečih mož, izobrazba uma in telesa, pospešitev gospodarskih interesov kakor tudi pošteno razveseljevanje so cilji, po katerih naše društvo stremi. Kakšen je bil uspeh govora, se je najbolj pokazalo s tem, da je zopet 30 novih udov pristopilo k našemu društvu, ki šteje sedaj po preteku četrtega že lepo število 160 slovenskih mož in fantov kakor tudi narodnih mladenk. — Zahvala tudi krčmarju, ki nam je z vsem dobro potregel, gotovo nismo bili danes zadnjokrat pri njem. — Sliši se tudi govoriti, da hoče neki tukajšnji „roml“ prihodnjič celo neko veselo igro naše fante in dekleta naučiti, tudi nadebudno pevsko društvo se je nam že obetalo. Kako nam bode zapelo, o tem pa prihodnjič.

Spodnji Dravograd. (Občinske volitve — Slovenci zmagali.) Naš občinski zastop je bil do zdaj v rokah nemškonacionalnih purgarjev. Dne 22. novembra t. l., ob 10. uri predpoldnem, smo ga položili na pare k večnemu počitku. Umirajočega obstopili so naši slovenski kmetje in ga obkladali s hudimi obtožbami. Povedali so mu, da je nit potrpežljivosti pretrgana. Škodo trpeči so izražali mnogokrat želje v zadevi lova. Redili so s svojimi občinskimi dokladi zdravnik dr. Hofmana, in zato so morali slišati iz njegovih ust, da smo manj vreden narod. Gledati so morali, kako je trg po želji občinskega predstojništva razobešal zastave Pestalozziju v čast, med tem ko se za prevz. knezoškofa ob času birme še zmenil ni. Vrh vsega moral je naš kmet slišati, da je „tere“. Minuli četrtek obračunali smo z „brihtnimi“ ter jim pokazali svojo zavednost in svojo moč. Pahnili smo „naceje“ iz občinskega zastopa in zmagali takorekoč na celi črti. V tretjem razredu smo imeli mi 100, nasprotniki samo 52 glasov; v drugem razredu 30, nasprotniki samo 11, in v prvem razredu bilo je število 11 proti 12. V prvem razredu so izvoljeni kmetje, s katerimi nas združuje versko mišljenje, med tem ko nas s prejšnjimi občinskimi zastopniki ni vezala niti verska niti narodna vez. Prav po jugoslovansko bomo tamburali od zdaj v trgu, katerega so se drznili „brihtni“ prištevati nemški lastniki, in nasprotniki bodo plesali, kakor bomo tamburali mi. Dajali jim bomo priložnost, da v svoji lovski strasti streljajo kozle, kakor so vajeni. Velikega kozla so ustrelili tedaj, ko so zahtevali v lastno škodo ločitev okolice od trga. Zdravnika dr. Hofmana hočemo prepričati, da nismo manjvreden narod, ampak vsaj toliko vredni, da on brez nas in brez naše volje obstanka v Dravogradu ne bode imel. Inteligenca pa kažemo mi v svojih uspehih, v svojih zmagah. Zmožni zmagujejo, propadajo nezmožni. Po končanem volitvah smo napravili v „Narodnem domu“ shod, na katerem sta nastopila dva govornika. Trg Dravograd je zdaj prav „vogljarsko“ črn in zagorsko „slovenski.“ Živio!

XXV. c. kr. državna loterija za skupne vojaške dobrodelne namene. Dne 20. decembra se vrši zrebanje XXV. c. k. državne loterije za skupne vojaške dobrodelne namene. Loterija je bogato opremljena in nudi udeležnikom jako ugodne prilike. Svota dobitkov iznaša 512.880 K,

dobitkov je 18.389, med njimi glavni dobiček v znesku 200.000 K, potem 40.000 K, 20.000 K itd., ki se vsi izplačajo v gotovini. Čisti dobiček je namenjen mnogim dobrodelnim in obče koristnim zavodom. Srečke po 4 K se dobivajo v tobačnih trafikah, menjalnicah, poštnih, davčnih uradih itd.

Nove velike uspehe na polju kmetijstva, sadjereje in vinoreje zopet izkazuje znana tvrdka F. Mayfarth in dr., tovarne strojev na Dunaju, v Frankfurtu o. M., Berlinu, Parizu in Minskem. Na letošnjih razstavah je bila odlikovana v Milanu z „grand prix“, v Karlsruhe z zlato kolajno, v Donge (Francosko) z bronasto, v Kalugi (Rusko) z zlato, v Nymegen (Nizozemska) z zlato, v Welsu z bronasto državno kolajno, v Ljubnem in Mariboru s priznalno diplomom, v Brucku s srebrno in v Beljaku z veliko zlato kolajno, tako da ima sedaj lepo število 592 odlikovanj.

V spomin Simona Gregorčič-a. Ob začetku seje odbora družbe sv. Mohorja dne 29. nov. se je družbeni predsednik, preč. g. Jan. Vidovic s srčnimi besedami spominjal nenadne smrti našega odličnega pesnika S. Gregorčič-a in izrazil sožalje družbenega odbora ob bridki izgubi, ki je zadela naš narod slovenski. Odborniki so se v znak sožalja dvignili s sedežev.

Iskrena prošnja.

Letos bo obhajala naša narodna šola desetletnico svojega obstanka, katera slavnost se bo združena z običajno božičnico vršila na kvaterno sredo dne 19. decembra t. l. Vse je oskrbljeno, da se bo ta pomenljiva slavnost izvršila najsijajnejše. Da bomo pa tudi letos mogli naše uboge otroke z obuvalom in razno potrebno obleko primerno obdarovati, obračamo se zopet zaupljivo do preblagih src vseh slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, naj nam blagovolijo tudi letos poslati darove v blagu, posebno pa v denarju. Da bo pa čč. šolskim sestram, ki imajo itak že z vajami in s pripravljanim otrok za slavnost jako veliko posla, pripravljala dela z nakupovanjem in razvrstitvijo darov olajšana, dostavljamo še drugo ponižno prošnjo, namreč da nam blagovolijo darove prav kmalu poslati. Vsem preblagim dobrotnikom se že v poprej za vso njihovo dobrotljivost zahvaljuje.

V Št. Rupertu pri Velikovecu, dne 13. listopada 1906.

Vodstvo „Narodne šole“.

Društveno gibanje.

Podsinnjavas. Kršč.-soc. pevsko in delavsko društvo priredi dne 2. decembra ob 4. uri popoldne v Podsinnjavasi pri Gašparju javen shod. Govornika nastopita čast. g. Zabukovec, župnik z Jesenic, in g. Gostinčar iz Ljubljane. Nadalje je posvetovanje glede udeležbe delavskega shoda na Jesenicah, ki se vrši dne 8. in 9. decembra, na katerem se vrši velika socijalna akademija. Delavci in kmetje, pridite v obilnem številu, da prvokrat v večjem številu zbrani pozdravimo naše tovariše in brate iz Kranjskega Odbor.

Št. Jakob v Rožu. V nedeljo, dne 2. decembra, je sestanek izobraževalnega društva „Kot“ v „Narodnem domu“ ob 3. uri popoldne.

Gledališki odsek „Jesenškega Sokola“ priredi v nedeljo dne 2. decembra t. l. v dvorani pri „Jelenu“ na Savi (Jesenice) narodno igro: „Deseti brat“, pri kateri sodeluje sl. tamburaški zbor iz Št. Jakoba v Rožu. Vstopnina: Sedeži: I. vrste 1 K 60 v; II. vrste 1 K 20 v; III. vrste 80 v. Stojišča 40 v. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Glede napajanja goved samo nekoliko kratkih opombic. Za napajanje domače živine v obče in goved posebej je najboljša in najzdravjša pijača čista, hladna, sveža (frišna), brezbarvna voda, ki naj po ničemur ne diši. Voda za napajanje ne bodi niti premrzla, niti pretopla, kajti oboje bi utegnilo imeti slabih posledic. Govedo je sicer glede vode malo izbirično, in se kmalu na vsako vodo navadi; ono pije tudi iz luž in kolesnic, ali s tem ni rečeno, da mu ne

bi čista voda bolj ugajala. Govejo živino napojite vsak dan dvakrat, in sicer zjutraj in zvečer, kar v navadnih razmerah popolnoma zadostuje. Iz zdravstvenih ozirov bi bilo seveda najumestnejše, ko bi se stvar tako uravnala, da bi pilo živinče, kadar bi mu ugajalo, t. j. ako bi imelo vodo zmeraj pred seboj. Pripomniti moram še to, da nikarte napajati potne živine, ker bi se lahko prehladila; tudi je ne napojite precej potem, ko se je nazrla sveže trave (detelje), ampak šele čez nekoliko ur kasneje. Sploh pa ne napajajte goved nikoli pred krmiljenjem.

Snažite goveda! Naj ponovim še enkrat: živinorejci, snažite goveda! „Snaženje kože je polovica zdravja in polovica krmiljenja“, veli star in resničen živinorejec pregovor. Čiščenje kože je neizmerno hasnovito, in sicer ne samo za zdravje, temveč tudi za povišanje užitkov. Izkušnje so pokazale, da ostanejo snažna goveda bolj zdrava, bolj lepa in več vredna od zanemarjenih, da dajejo čiste krave več mleka, kakor nesnažne, in da se slednjič čohana goveda hitreje debele, kakor nečista. Meni je do dobra znano, da je v nesnažnih hlevih in pri zanemarjeni živini zmeraj več bolehavosti in boleznij, kakor v čistih hlevih in pri snažni živini. Neki živinorejec, ki se mnogo peča z debeljenjem goveje živine, mi je že večkrat zatrjeval, da se s snaženjem kože pitanje pospešuje in klaja ščedi. Moje lastne krave nisem dal skoz 14 dni za poskušnjo snažiti. In glejte čuda! V tem času je dala 16 litrov mleka manj, kakor v prejšnjih 14 dneh, ko se je umno snažila. Oo. trapisti v Banjaluki so mi trdili, da so jih poskušnje osvedočile, da imajo zanemarjene in nečiščene krave 7 do 10% manj mleka, kakor snažno držane. Iz teh vrstic sledi nauk: „Goveda snažiti je močno koristno in hasnovito!“

(Dalje sledi.)

Poskusite
in priporočite
≡ izdelke ≡

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšel:

Anton Janežičev

nemško-slovenski slovar

(Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch).

Četrti, predelani in pomnoženi natis

priredil Anton Bartel.

1905.

Dobiti je tudi

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Tretji, predelani in pomnoženi natis

priredil France Hubad.

Cena vsakemu: mehko vezan K 6.—, trdo vezan z usnjatim hrbtom K 7.20 (po pošti 30 vin. več).

Loterijske številke od 24. novembra 1906.

Trst 82 50 87 31 80

Linc 10 68 77 27 65

Mizarskega pomočnika,

vajenega pri orglarski obrti, sprejme Jan. Kuhar, orglarski mojster v Zakamnu pri Vetrinju, pošta Vetrinju.

Kovačnico

dam v najem, katera stoji pri cesti, po kateri vozi mnogo voznikov. Dela je imel prejšnji najemnik dovolj. Meh goni voda. Najemnina se plača kar z delom; tudi stanovanje je poleg. Več pove Janez Kraut p. d. Svec, posestnik na Bistrici, pošta Šmihel pri Pliberku.

Pekovskega učenca

sprejme ob dobri hrani Jernej Woschitz, pekovski mojster v Žrelcu pri Celovcu.

Igralci na citre
dobe 5 iger za citre in katalog 1907 zastoj pri J. Neukirchner, Görkau (Češko).

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva

XXV. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.389 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 512.880 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron v gotovini,

Žrebanje se vrši nepreklicno dné 20. decembra 1906.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

Oddelek za državno loterijo.

Pozor! — Čitaj! — Pozor!

Slavonska biljevina

napravljena iz najboljših gorskih zelišč, izvrstno in z najboljšim uspehom deluje proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsah, hripavosti, težkemu dihanju, astmi, pljučnemu katarju itd.

Delovanje izvrstno, uspeh gotov.

Cena je franko na vsako pošto 2 stekleničici 3 K 40 vin., 4 stekleničice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Manj kot 2 stekleničici se ne pošilja.

Prosi se, da se naročuje samo naravnost pri

P. JURIŠIĆU, lekarnarju
v Pakracu, št. 58 (Slavonija).

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pravi je **Thierryjev balsam**

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslaven neprekosljivo zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarele rane, vnetja, poskodbe, ture in uljesa vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-00 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Knjizico s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinalnih drogerijah.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Trgovina z usnjem

A. Mehur

v Celovcu, na novem trgu, poleg gostilne pri „Deteljici“ („Kleeblatt“),

priporoča raznovrstno usnje po najnižjih cenah. Kupuje tudi surovo usnje in sprejema tisto v izdelovanje.

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za naganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po $5\frac{1}{4}\%$ in na osebni kredit pa po 6% . Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

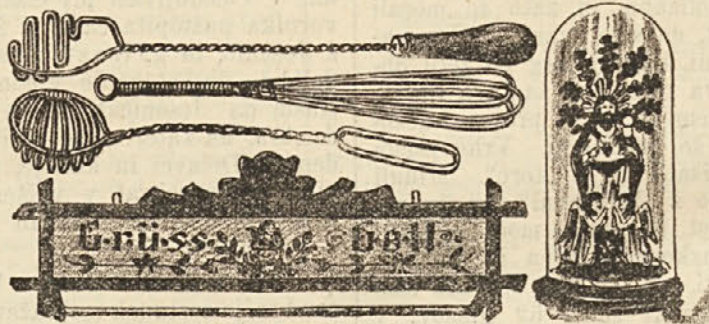
podružnico na Jesenicah

v Hrovatovi hiši št. 96.

Uradije se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske železnice se nudi Koroščem ugodna prilika za sigurno naganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1,877.859.

Stepalnica za sneg,
Zajemalnik za cmoke,
Mečkalnik za krompir,
skupaj 25 kr.
Obešalnik za brisačo,
umetno izrezljan in s steklom izvezen,
25 kr.

Svetniški kipci pod steklenim poklopom 15 cm visoki, prekrasni,
25 kr.

Prevrat

je povzročila v trgovskem svetu ogromna prodaja predmetov po **25 krajezarjev.** Da omogočim tudi pokrajincanom nakup teh neverjetno cenih predmetov po **25 kr.,** sem izdal cenik z nekaj tisoči obrazcev teh **25 krajezarskih** predmetov in tudi blaga po višji ceni.

Ta cenik razpošiljam na željo vsakomur zastonj in poštine prosto. Gotovo bode te postali moj odjemalec.

Izvozna trgovina Herman Auer

Dunaj, IX/2, Nussdorferstrasse 3-VI. (Krščanska tvrška.)

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčlje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema po

4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

in obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.